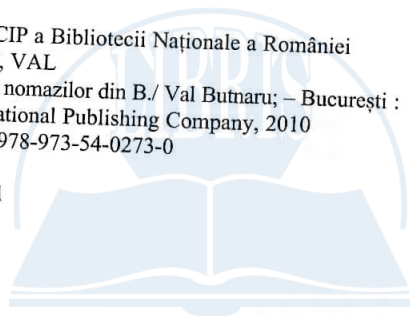

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BUTNARU, VAL

Cartea nomazilor din B./ Val Butnaru; – București :
RAO International Publishing Company, 2010
ISBN 978-973-54-0273-0

821.135.1-31

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

Editura Prut Internațional,
str. Alba Iulia nr. 83, Chișinău
e-mail: prut@mtc.md

VAL BUTNARU
Cartea nomazilor din B.
© Text: Val Butnaru, 2010

© RAO International Publishing Company, 2010
© Editura Prut Internațional, 2010

Coperta
SERGIU STANCIU
Reproducere după Pieter Bruegel cel Bătrân

Tipărit la Imprimeria
ARTA GRAFICĂ

2010

ISBN 978-973-54-0273-0

Președintele se trezi mahmur. Aruncă o privire în oglindă și văzu ceea ce știa că o să vadă: o față buhăită cu pungi umflate, de un violet aprins sub ochi, chiar și semnul din naștere – pata neagră de pe frunte – devenise violet. Oftă din greu și simți cum din gură îi țâșni acreala zilei de ieri impregnată de aburii alcoolului de contrabandă.

„Ce mizerie, se strâmbă el, și mai e încă și chestiunea cu Solomon.“ Solomon și Anghel Rota, zis Îngeru, într-adevăr, ar trebui să fie rezolvați cumva, dar cum? Cu capul vuind și cu sentimentul vino-văției ce-l rodea întotdeauna după orgiile de la Protocol, nu se simți în stare să dibuie nici cea mai vagă idee de împăcare a celor doi.

„Trebuie să recunosc: cheful de aseară nu mi-a produs nici o plăcere, constată el filozofic. Lucru greu de explicat, fiindcă a fost servit coniacul meu preferat.“

De fapt, nimic nu prevestea beția crâncenă de ieri. Solomon a intrat în biroul lui pe la amiază și, chiar dacă vagonul de Cabernet mai staționa la Vulturi, i-a spus că la patru se adună cu toții la Protocol să servească o cupă de șampanie pentru viitorul succes în exportul de vinuri, iar cu vagonul de la Vulturi se aranjează, până la urmă, e o chestiune de timp, îl asigurase și Kukuruz.

„Pe la patru?“ îl întrebă cu jumătate de voce, dar amuți imediat, căci, prin ochelarii cu ramă de metal, îl fixă, necruțătoare, privirea rece a lui Solomon, care, de altfel, ieși în grabă, fără să bage în seamă întrebarea șefului.

„Din nou se va bea multă votcă“, își spuse, lăsându-și, disperat, capul în palme. Era ora când obișnuia să tragă o fugă la F.F., în „coliba“ căruia se refugia ori de câte ori simțea că nu mai poate suporta mutrele consilierilor săi. Numai acolo, în crama pierdută prin pădurea Călăreților, pe malul unui lac plin de pește, își găsea, de fiecare dată, liniștea sufletească pe care nu i-o putea asigura nici măcar mlădioasa Lucia.

„Astăzi ar fi o zi tocmai bună de pescuit, și nu numai de pescuit, dacă te gândești că de la F.F. n-am încă nici o veste în legătură cu bricheta francezului, dar, iată că Solomon...“

Maniera asta a consilierului său de a-i ignora preferințele și de a râde pe seama micilor lui slăbiciuni îl scotea din sărite, dar nu îndrăzneala să se revolte. La ce bun? Și, de altfel, ce avea să-i reproșeze? Că, uite, el e cel mai important om din Republică și nu permite să fie tratat în halul acesta? Că el, și numai el, poate stabili ora la care e voie să se bucure sau să se întristeze supușii lui? Solomon i-ar fi râs în față, fixându-l, ca de obicei, cu privirea lui rece de cobră flămândă.

Așadar, la patru. Își imaginează „cupa de șampanie“ și pe dată îl copleși un sentiment de neputință, fiindcă știa cum se vor derula lucrurile, minut cu minut, la masa de la Protocol. Știa că se va plictisi de moarte și, oricât de mult ar bea, tot îl vor enerva discuțiile stupide și laudele la adresa talentului de negociator al lui Solomon.

„Am să-l chem pe Anghel Rota. Da, să vină Îngeru“ și tresări uimit de propriul curaj.

De fapt, o spuse așa, într-o doară, mai mult pentru a se îmbărbăta, căci, știut lucru, nu înnebunise chiar cu totul! Nu, nu, din povestea asta, din ceea ce intenționa să pună la cale, nu putea ieși nimic bun! Indiscutabil, trebuia să renunțe cât nu era încă prea târziu! Așa ceva nu se admite! Nu este el genul de om care să încurajeze spectacole de prost-gust!

Dar, în timp ce căuta noi și noi argumente, în fața ochilor îi apăru o ochelarii cu ramă subțire, apoi desluși un râs batjocoritor și

văzu aieva, parcă, zâmbetul acela tăios ca o lamă de cuțit, degetul mijlociu apăsând, involuntar, pe butonul roșu.

„Ah, Solomon, ce surpriză te așteaptă!“ se frecă bucuros pe mâini, dându-i indicații secretarei să-l sune pe fostul său consilier Anghel Rota și să-i spună să vină la patru.

La urma urmelor, de ce să nu vină? Pe lângă atmosfera de voie bună pe care o putea crea Rota cu glumele lui învățate pe de rost din ultimele pagini ale ziarelor, pe lângă nelipsita-i torbă cu instrumente de suflat, grăsanul mai purta întotdeauna în buzunarele lui largi și câte-o sticlă-două de coniac, adus de contrabandiștii de la Istanbul.

Însoțit de noua sa purtătoare de cuvânt, la patru fix intră în Sala de Protocol și-i văzu adunați în jurul mesei rotunde pe toți consilierii săi. Lipsa doar consilierul pe probleme economice.

– Unde-i Kukuruz? întrebă posac.

– A tras o fugă la magazinul din vale să cumpere un kilogram de salam. I s-a părut masa săracă, sări servila Otilia Urișescu.

Bombăni ceva pe sub nas, dar mesajul lui n-a mai ajuns la destinație, și atunci, dorind să grăbească lucrurile, Solomon îi invită pe cei prezenți să se apropie de masa plină de bunătăți tradiționale împrăștiate direct pe paginile ziarului „Rebeliunea“.

– Frumos, n-am ce zice, ați pus votca și salamul pe ziarul lui Raul! Iar slămina ați trântit-o chiar pe pagina a treia, cu „Lista secretă a bolnavilor mental“!

– E o metaforă, îl luminează noua sa purtătoare de cuvânt, firava Lucia. În felul acesta, îl vom umili și mai mult.

„În ce fel?“ vru să întrebe, dar, imaginându-și că va trebui să asculte prea multe explicații tembele, renunță să mai continue discuția despre Raul C., cu atât mai mult cu cât, tocmai în acel moment, pe ușă intră Kukuruz și puse salamul pe masă.

– Solomon, unde-i cuțitul? Dar citi pe fața acestuia o expresie de aristocrat surghiunit în provincie și dădu a pagubă din mână. Îl tăiem mai târziu.

Și se grăbi să toarne votcă în păhărelele din sticlă subțire. Paharele în cauză erau ceva mai mult decât simple vase pentru băuturi mai tari, ele reprezentau o adevărată mândrie pentru instituție: finețea lor îi îmbia pe funcționarii epuizați de program la grele și îndelungi beții. În plus, mai stimulau și imaginația consilierilor, care inventaseră un joc cât se poate de antrenant și plin de amuzament.

– Propun să închinăm pentru succesul nostru pe plan internațional. Cele două vagoane de „Cabernet“ pe care le vom expedia mâine în lumea mare constituie doar primul pas al viitoarelor noastre victorii! toastă Președintele cu o voce solemnă, dublând, din greșeală sau, poate, cu bună știință, numărul vagoanelor staționate în Vulturi.

Dar amănuntul n-a deranjat pe nimeni și, după ce au ascultat cu atenție discursul, băură unanim, ca la votare, votca din păhăruțele subțiri, servind și câte-o halcă de salam, rupt cu mâinile de Kukuruz.

– Lucia, nu bei cu noi? se întoarse Președintele către noua sa purtătoare. Nu te bucuri de succesele noastre?

Lucia își pironi sfoasă privirea în pământ, apoi, țuguindu-și buzele subțiri, scoase un „hu“ voinicesc și răsturnă tăria pe gâtul ei gin-gaș. De regulă, ea nu bea votcă, dar, dacă insistă șeful, Lucia poate da gata cinci-șase păhăruțe, nu mai multe... Opt păhăruțe ar fi limita pe care nu și-ar fi permis s-o treacă nici în ruptul capului.

Kukuruz mai turnă un rând și, încetul cu încetul, atmosfera prinse a se destinde. După al treilea pahar, Otilia Urișescu propuse să înceapă tradiționalul concurs „Consilierul de veghe“ și toată lumea întâmpină cu mult entuziasm ideea colegei, specialistă pe probleme generale. În clipa în care Lucia se pregătea să înceapă proba, apăru Anghel Rota, sau Îngeru, cum obișnuiau să-i spună prietenii, dar și neprietenii, cherchelit de-a binelea și, bolborosind tradiționala-i urare „Să ne pupe-n fund dușmanii!“, puse pe masă traista cu instrumente și începu să scotocească în ea.

– Oare, de astă dată, din ce o să ne cânte? întrebă Lucia ușor exaltată, cu un licăr zglobiu în ochi.

Datorită interpretărilor fenomenale la tot felul de obiecte nemuzicale, la prima vedere, își câștigase faima de unul dintre cei mai hainoși oameni din Republică – anume astfel se explică exaltarea tinerei Lucia și starea de suspans care s-a instalat în locație.

Îngeru își plimba mâna butucănoasă prin traistă cu atâta îndârjire încât se auzea un zăngănit puternic de sticle, ca la cutremur. Scoase, în sfârșit, un șip de Merlot golit în ajun, își țuguia buzele să sufle în gâtul lung al recipientului străveziu, dar se opri, privindu-i pe consilieri cu un zâmbet fals de prezentator tv ce anunță emisiunea următoare.

– Doina săltăreață cu bocete șuierate în două octave!

Nimeni nu dezlegase încă misterul muzicii lui tulburătoare, nimeni nu găsisese încă răspunsul la întrebarea cum scoate el aceste melodii din sticlele de vin, șampanie sau votcă, de aceea admirau cu toții tehnica desăvârșită a fostului consilier. Ce-i drept, nici unul dintre ei nu pricepea nici o iotă în muzică și habar nu avea care e diferența dintre o doină săltăreață simplă și o doină săltăreață cu bocete șuierate în două octave, însă acest detaliu nu-i împiedica să discute aprins despre linia melodică, tehnica interpretativă și alte chestii caracteristice muzicii naționale.

Sensibilizată de melodie și răvășită de emoții, Lucia începu să plângă, fără să conștientizeze că plânsul ei inocent este, de fapt, de natură metafizică, așa cum afirma cu tărie Președintele când, în nopțile sfâșiate de singurătate, se îmbăta ca un muritor de rând. Nu toată lumea, însă, se bucura de prestația muzicală a lui Rota. Vădite semne de nerăbdare manifesta Kukuruz: cât vor mai sta încremeniți cu paharul în mână? O expresie plină de aversiune se citea și pe fața lui Solomon; își frământa nervos mâinile și Otilia Urișescu, lovind ușor cu piciorul în tactul muzicii.

„Ceva nu e bine, își spuse ea cu îngrijorare. Simt că se adună nori grei deasupra instituției noastre.“

Intuiția n-o înșela. Primele tunete se auziră imediat ce Solomon își pierdu definitiv răbdarea.

– Ce plictiseală! Când se încheie opera „Paița“? întrebă el după ce Îngeru termină de cântat prima piesă.

Și fiindcă nimeni nu se grăbi să-i răspundă la întrebare, Îngeru scoase din traista lui fermecată încă o sticlă, de astă data de șampanie, golită și aceasta nu cu mult timp înainte de a intra în sala de Protocol, și începu o nouă melodie.

– Să nu se ironizeze pe seama invitațiilor mei, spuse impersonal, după un moment de ezitare, Președintele, care simțea apropierea conflictului, dar nu avea curajul să-l înfrunte deschis pe urzitor.

Fără să reacționeze la acest schimb de replici, Îngeru duse melodia la bun sfârșit, se apropie de masă cu două sticle de coniac, pe care le pescuise anterior din buzunarele lui imense, le demonstrează asistenței, precizând, în glumă, că sunt pline, și își turnă în pahăruș.

– Sănătate, domnule Președinte, spuse, fără să-i vadă pe cei din jur. Numai mata înțelege sufletul poporului nostru! Și poporul o să te răsplătească, pentru că din altă parte n-ai de unde aștepta pomană.

Lucia interpretă drept ambiguă urarea lui Îngeru, mai ales i se păru suspectă referirea la răsplată.

„E supărat pe Președinte“, își zise Lucia.

„Ține la mine totuși“, se gândi Președintele.

Ca să estompeze efectele pauzei jenante care surveni după urarea lui Îngeru, Otilia Urișescu îl anunță jovial că s-a dat startul concursului Consilierul de veghe.

– Mai țineți minte, domnule Rota, jocul nostru de pe timpuri?

– Cum să nu? se supără în glumă Îngeru.

– Să începă! Să începă! strigară în cor consilierii, îndemnând-o pe purtătoare să-și învingă timiditatea.

Lucia râse înfundat și cochet, își umplu paharul și, acompaniată de aplauzele colegilor, îl puse pe creștet, încercând să imite un dans lasciv.

– Cu mâinile la spate! Cu mâinile la spate! Să se respecte regulile jocului!

Continuându-și dansul cu paharul de votcă în vârful capului, își duse mâinile la spate, dar, din nefericire, exact în acel moment, pahărușul lunecă de pe creștet, făcându-se țândări, întâmplare ce i-a amuzat enorm pe consilieri, care, izbucnind în urale și aplaudând vârtos, îl îndemnară și pe Îngeru să se includă în concurs.

– Vreți concurs? îi întrebă cu vocea lui hodorogită.

– Da! răspunseră toți în cor, anticipând o distracție de zile mari.

Cu paharul în mână, îl privi pe fiecare în parte, rânji larg, apoi, brusc, ca la circ, vasul cu coniac dispăru în râșnița lui imensă și, după ce a închis-o, la urechile lor a ajuns gălgâitul tăriei care luneca în gâtlej ca vagonetul în tunel. Pentru o clipă, cei din jur avură impresia că Anghel Rota înghițise nu doar coniacul, dar și paharul. Râzând fals, Președintele aplauda frenetic, urmat de încă vreo doi-trei inși. Solomon, în schimb, își plimba privirea tăioasă de la Îngeru spre Președinte și invers. Paharul a fost scos din gură și pus pe masă cu un aer triumfător.

– Cine ziceai, măi Solomon, că e paiță în casa asta? întrebă apăsător.

În liniștea nesigură ce se lăsase, zâmbetul Președintelui dispăruse undeva în cerul gurii. Înghițind în sec, el își băgă mâinile în buzunare și aruncă o privire spre Solomon, care, cu pumnii înțeleștați la spate, se legăna din călcâi pe vârful degetelor, pironindu-și privirea pe fața puhavă a grăsanului, apoi își turnă un pahar cu votcă și, râzând sfidător, îl puse pe creștet. Ducându-și mâinile la spate, începu să danseze frenetic, tropăia și se învârtea ca un bezmetic, stârni chiar aplauze în tabăra admiratorilor săi. După ce-și termină dansul, se întoarse spre Îngeru și-l fixă cu privirea lui șfichiuitoare ca un viscol nemilos din stepa rusească, despre care cânta uneori într-un cerc restrâns de prieteni.

Anghel Rota îi luă paharul de pe cap și repetă trucul: vasul dispăru iar în gura lui imensă. Înghiți tăria și vru să scoată paharul,